

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (harmadik tanács)

2009. szeptember 10.*

A C-573/07. sz. ügyben,

az EK 234. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Tribunale amministrativo regionale per la Lombardia (Olaszország) a Bírósághoz 2007. december 28-án érkezett, 2007. október 11-i határozatával terjesztett elő az előtte

a **Sea Srl**

és

a **Comune di Ponte Nossa**

között,

a **Servizi Tecnologici Comuni – Se.T.Co. SpA**

részvételével

folyamatban lévő eljárásban,

* Az eljárás nyelve: olasz.

A BÍRÓSÁG (harmadik tanács),

tagjai: A. Rosas tanácselnök, A. Ó Caoimh, J. N. Cunha Rodrigues (előadó), J. Klučka és A. Arabadjiev bírák,

főtanácsnok: J. Mazák,
hivatalvezető: L. Hewlett főtanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2009. április 1-jei tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a Sea Srl képviseletében L. Nola avvocatessa,

- a Comune di Ponte Nossa képviseletében A. Di Lascio és S. Monzani avvocati,

- a Servizi Tecnologici Comuni – Se.T.Co. SpA képviseletében M. Mazzarelli és S. Sonzogni avvocati,

- az olasz kormány képviseletében R. Adam később I. Bruni, meghatalmazotti minőségben, segítőkük G. Fiengo avvocato dello Stato,

- a cseh kormány képviselőjében M. Smolek, meghatalmazotti minőségben,

- a holland kormány képviselőjében C. Wissels és C. ten Dam, meghatalmazotti minőségben,

- az osztrák kormány képviselőjében M. Fruhmann, meghatalmazotti minőségben,

- a lengyel kormány képviselőjében A. Ratajczak, meghatalmazotti minőségben,

- az Európai Közösségek Bizottsága képviselőjében M. Konstantinidis és C. Zadra, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

¹ Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az EK 12., az EK 43., az EK 45., az EK 46., az EK 49. és az EK 86. cikk értelmezésére irányul.

- 2 A kérelmet a Sea Srl (a továbbiakban: Sea) és a Comune di Ponte Nossia (ponte nossai önkormányzat) közötti, az ez utóbbi által a települési hulladék gyűjtésével, szállításával és ártalmatlanításával kapcsolatos szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződésnek a Servizi Tecnologici Comuni – Se.T.Co. SpA (a továbbiakban: Setco) számára történő odaítélése tárgyában folyamatban lévő eljárásban terjesztették elő.

Jogi háttér

A közösségi szabályozás

- 3 Az építési beruházásra, az árubeszerzésre és a szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélési eljárásainak összehangolásáról szóló, 2004. március 31-i 2004/18/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 134., 114. o.; magyar nyelvű különkiadás 6. fejezet, 7. kötet, 132. o.) 1. cikke előírja:

„[...]

- (2) a) »Közbeszerzési szerződés«: egy vagy több gazdasági szereplő és egy vagy több ajánlatkérő szerv által írásban megkötött visszterhes szerződés, amelynek tárgya az ezen irányelv szerinti építési beruházás kivitelezése, vagy áru szállítása, vagy szolgáltatás nyújtása.

[...]

- d) »Szolgáltatásra irányuló közbeszerzési szerződés«: olyan, az építési beruházásra és az árubeszerzésre irányuló közbeszerzési szerződéstől eltérő közbeszerzési szerződés, amelynek tárgya a II. mellékletben említett szolgáltatások nyújtása.

[...]

(4) »Szolgáltatási koncesszió«: a szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződéssel azonos típusú szerződés, kivéve azt a jellemzőjét, hogy a szolgáltatás ellenszolgáltatása vagy kizárólag a szolgáltatás hasznosításának joga, vagy e jog pénzbeli ellenszolgáltatással együtt.”

- 4 Ezen irányelv 20. cikke értelmében:

„A II A. mellékletben felsorolt szolgáltatások nyújtására irányuló szerződéseket a 23–55. cikkel összhangban kell odaítélni.”

- 5 A fenti irányelv 28. cikke akképp rendelkezik, hogy a közbeszerzési szerződéseket bizonyos kivételekkel nyílt vagy meghívásos eljárás keretében ítélik oda.
- 6 A 2004/18 irányelv 80. cikke szerint a tagállamok legkésőbb 2006. január 31-ig hatályba léptetik azokat a rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy az irányelvnek megfeleljenek.

- 7 Az irányelv II A. melléklete tartalmazza a „Szennyvíz- és hulladékkezelési szolgáltatások, fertőtlenítési és hasonló szolgáltatások” című 16. csoportot.

A nemzeti szabályozás és a Setco alapszabálya

- 8 Az olasz polgári törvénykönyv 2341a. §-a előírja:

„Azok a megállapodások, amelyek – formájuktól függetlenül, a társaság vagyoni helyzetének vagy irányításának megszilárdítása céljából:

- a) tárgya részvénytársaságban vagy azok anyavállalataiban szavazati jogok gyakorlása;
- b) korlátozzák az anyavállalat részvényeinek vagy részesedéseinek átruházását;
- c) tárgya vagy hatása meghatározó befolyás – akár együttes – gyakorlása ezek felett a társaságok felett; nem lehetnek öt évnél hosszabb időtartamúak, és erre az időtartamra kötöttként kell tekinteni őket még akkor is, ha a felek ennél hosszabb időtartamot írtak elő; a megállapodások lejáratukkor megújíthatók.

Amennyiben a megállapodás időtartamát nem határozták meg, bármelyik szerződő fél jogosult 180 nappal korábban bejelentett értesítés útján visszalépni.

A jelen cikk rendelkezései nem alkalmazhatók a megállapodásban részt vevő felek 100%-os tulajdonában álló társaságokat érintő, termelési vagy áruk, illetve szolgáltatások kereskedelmére vonatkozó együttműködési megállapodásokat magukban foglaló aktusokra.”

- 9 A polgári törvénykönyv 2355a. §-a ekképp rendelkezik:

„Amennyiben a részvények névre szólóak, vagy nem kerültek kibocsátásra, az alapszabály különleges feltételeknek rendelheti alá az átruházásukat, és megtilthatja azt a társaság alapításától vagy ezen tilalom bevezetésétől számított öt évet meg nem haladó időszakra.

Semmisek az alapszabály azon rendelkezései, amelyek minden fenntartás nélkül a társaság szerveinek vagy más társaságok hozzájárulásának rendelik alá a részvények átruházását, amennyiben nem írják elő a társaság vagy a többi tag számára a visszavásárlás kötelezettségét, vagy nem ismerik el az átruházó javára a visszavétel jogát; a 2357. § rendelkezéseit továbbra is alkalmazni kell. A vételárat vagy az elszámolási osztalékot a 2437b. §-ban előírt szabályokkal összhangban és mértékben kell meghatározni.

Az előző bekezdés rendelkezéseit kell alkalmazni minden olyan esetben, amikor a kikötések a részvények halál esetén történő átruházását különleges feltételeknek rendelik alá, kivéve ha a szükséges hozzájárulást megadják.

A részvényátruházás korlátai kizárólag az átruházás jogcíméből eredhetnek.”

- 10 A fejlődés előmozdítására irányuló sürgős rendelkezésekről és az államháztartás működésének javításáról (disposizioni urgenti per favorire lo sviluppo e per la correzione dell'andamento dei conti pubblici) szóló 2003. szeptember 30-i 269. sz. törvényrendelettel (a GURI 2003. október 2-i 229. számának rendes melléklete) módosított, a 2003. november 24-i 326. sz. törvénnyel (a GURI 2003. október 25-i 274. számának rendes melléklete), módosításokkal törvénnyé alakított, a helyi önkormányzatokról szóló törvények egységes szövegének megállapításáról (testo unico delle leggi sull'ordinamento degli enti locali) szóló 2000. augusztus 18-i 267. sz. törvényerejű rendelet (a GURI 2000. szeptember 28-i 227. számának rendes melléklete; a továbbiakban: 267/2000 törvényerejű rendelet) 113. §-ának (5) bekezdése előírja:

„A szolgáltatást az ágazati szabályozásnak megfelelően és az Európai Unió szabályozásának betartásával kell nyújtani, oly módon, hogy a szolgáltatást a következők számára ítélik oda:

- a) nyilvános közbeszerzési eljárás útján kiválasztott tőkeegyesítő társaságok számára;

- b) vegyes tőkájú – köz- és magántőkéből alapított – társaságok számára, amelyekben a magánbefektetőt olyan nyilvános közbeszerzési eljárás útján választották ki, amely biztosítja a nemzeti és közösségi versenyszabályok betartását az illetékes hatóságok által különleges intézkedésekben és körlevelekben elfogadott iránymutatásoknak megfelelően;

- c) teljes egészében köztőkéből alapított társaságok számára azzal a feltétellel, hogy az alaptőkében részesedéssel rendelkező önkormányzat vagy önkormányzatok e társaságot a saját szerveik felett gyakorolt ellenőrzéshez hasonló módon ellenőrzik, és hogy a társaság tevékenységének lényeges részét az őt ellenőrző önkormányzat vagy önkormányzatok részére végezze.”

11 A Setco alapszabálya 1. §-ának (3) bekezdése szerint:

„A társaság jellegére tekintettel tagok lehetnek a 267/2000 törvényerejű rendelet 2. §-ának (1) bekezdése értelmében vett helyi önkormányzatok, valamint egyéb jogi személyiséggel rendelkező közigazgatási szervek és közvállalkozások, amelyek tevékenysége és gyakorlata megfelelően biztosíthatja a társasági célok teljes elérését.”

12 A fenti alapszabály 1. §-ának (4) bekezdése értelmében:

„Nem lehetnek tagok magánjogi személyek vagy egyéb intézmények, és egyébként olyan jogalanyok, akiknek – akár minőségileg vagy mennyiségileg kisebbségi – részesedése megváltoztathatja a »hasonló ellenőrzés« mechanizmusait (a következő bekezdések, valamint a közösségi és nemzeti rendelkezések által meghatározott értelemben) vagy összeegyeztethetlenséget okozhat a hatályos szabályozás tekintetében.”

13 A Setco alapszabályának 3. §-a kimondja:

„(1) A társaság célja helyi közszolgáltatások és helyi településközi közszolgáltatások végzése kizárólag azon helyi önkormányzatok vonatkozásában, amelyek a fenti szolgáltatásokat a 267/2000 [...] törvényerejű rendelet 113. és azt követő §-ai alapján, továbbá helyi önkormányzatok között kötött szerződések útján ítélik oda.

[...]

(3) A fentiekben említett szolgáltatások és munkák:

- magánjogi személyek javára is végezhető, amennyiben ez nem ellentétes a társasági célokkal, vagy hozzájárul azok eredményesebb megvalósításához;

[...]”

14 Az alapszabály 6. §-ának (4) bekezdése előírja:

„A társaság a helyi szint (az állampolgárok és/vagy a gazdasági szereplők), illetve az alkalmazottak legszélesebb körű részvényesként történő részvételének esetleges támogatása céljából elsőbbségi részvényeket is kibocsáthat [...]”

15 A fenti alapszabály 8a. §-a kimondja:

„(1) A helyi közszolgáltatásoknak a társaság számára történő közvetlen odaítélését a hatályos nemzeti és közösségi rendelkezések tiszteletben tartása mellett a helyi önkormányzatokat képviselő tagok (»ajánlatkérő tagok«) rendelhetik el a 3. §-ban meghatározott, és a következő osztályoknak megfelelő bármely ágazat vagy bizonyos ágazatok vonatkozásában: 1. osztály: hulladékok; 2. osztály: víz; 3. osztály: gáz; 4. osztály: idegenforgalom; 5. osztály: energia; 6. osztály: közhasznú szolgáltatások.

(2) A társaság kizárólagosan az ajánlatkérő tagok részére végzi a szolgáltatásokat, és minden esetben a hivatkozott közigazgatási szervek illetékességébe tartozó területen.

(3) A tagok együttesen és/vagy külön-külön gyakorolják a társaság szerveinek és szervezeteinek igazgatására, összehangolására és ellenőrzésére vonatkozó legszélesebb jogköröket, különösen: a helyi közszolgáltatások nyújtása módozatainak pontosítása céljából összehívhatják a társaság szerveit; időszakosan, de legalább évente kétszer jelentést kérnek a szolgáltatások végzéséről, valamint a gazdasági és pénzügyi helyzetről; az ajánlatkérő közigazgatási szervek belső rendeleteiben meghatározott szabályok szerint különböző ellenőrzési formákat gyakorolnak a [közszolgáltatások] végzése felett; kifejezik a jogszerűségi feltételnek minősülő előzetes egyetértésüket az alapszabálynak a helyi közszolgáltatások végzésével kapcsolatos bármely módosítása tekintetében.

(4) Az osztályok a jelen okiratban és az érintett szolgáltatási szerződésekben foglalt szabályok szerint határozzák meg a hasonló, együttes vagy önálló ellenőrzési mechanizmusok alkalmazását.

(5) Az ajánlatkérő tagok hatáskört gyakorolnak azon osztályok felett, amelyek számára közvetlenül odaítélték a szolgáltatás nyújtását. A kérdéses szolgáltatások hatékony végzése érdekében a társaság szervei és alkalmazottai többek között a jelen okiratban meghatározott szervezetekkel szemben felelősek a végzett tevékenységért.

(6) Az ajánlatkérő tagok az ellenőrzést – a társaság részvényesei számára a társasági jogban meghatározott jogosultságokon kívül – egy egységes irányító és politikai közigazgatási ellenőrző bizottság (a továbbiakban: egységes bizottság), valamint osztályonként egy műszaki ellenőrző bizottság (a továbbiakban: műszaki bizottság) közvetítésével látják el.

(7) A nem ajánlatkérő tagok szavazati jog nélkül részt vehetnek az egységes [...] bizottság és az egyes osztályok műszaki [...] bizottságainak ülésein. A fent hivatkozott bizottságok tagjainak abszolút többsége az ülés jegyzőkönyvében rögzített indokolással elrendelheti a nem odaitéllő tagoknak valamely ülésről vagy az ülések egy részéről történő kizárását.”

16 A Setco alapszabályának 8b. §-a a következőképpen szól:

„(1) Az egységes [...] bizottság tagjai: az egyes ajánlatkérő tagoknak az önkormányzat jogi képviselője, a helyi képviselőtestület tagja vagy ideiglenesen megbízott tanácsnoka közül kiválasztott képviselője; egy háttértámogatást és jegyzőkönyvvezetést végző, szavazati joggal nem rendelkező tisztviselő, akit az első ülésen az ajánlatkérő tagok együttesen jelölnek ki a legalább egy ajánlatkérő önkormányzatnál szolgálatban lévő titkárok, igazgatók vagy vezető tisztviselők (vagy a vezető tisztviselőkkel nem rendelkező önkormányzatok esetében az egyes szervezeti egységekért felelős személyek) közül.

(2) Az egységes bizottság tanácsadó, irányító és döntéshozó feladatokat lát el a »hasonló ellenőrzés« gyakorlása vonatkozásában, különösen: a) gyakorolja a társaság szerveivel és szervezeteivel szemben a tanácsnak, a képviselőtestületnek és a polgármesternek/elnöknek a saját feladatai és szervezeti egységei ellenőrzésére vonatkozó hatásköreit és jogosultságait. Az ellenőrzés kiterjed az odaitéllés tárgyát képező szolgáltatások valamennyi szervezési és működési szempontjára; b) iránymutatásokat ad az osztályok bizottságai számára a szolgáltatások összehangolt és egységes nyújtása, valamint a több osztályt érintő ügyek és szempontok tekintetében; c) a társaság igazgatóságában kijelöli a helyi önkormányzatok képviselőit; d) kijelöli az igazgatóság és a felügyelőbizottság elnökét, és a jelen alapszabályban előírt esetekben elrendelheti visszahívásukat; e) iránymutatásokat ad a társaság tisztviselőinek és a vezérigazgatójának kinevezésére vonatkozóan; f) elfogadja a programtervre, a többéves költségvetésre, az éves költségvetésre, valamint az éves beszámolóra vonatkozó javaslatokat; g) meghallgatja a társaság vezető szerveit, évenként legalább egyszer pedig az elnököt és/vagy a vezérigazgatót; h) rendszeresen, legalább félevenként jelentést kap a társaság vezető szerveitől a helyi közszolgáltatások működéséről; i) egyes hatásköreit

átruházhatja egy vagy több műszaki bizottságra ez utóbbiak sajátos hatásköreinek megfelelően; l) a jelen alapszabályban előírt, a közgyűlés jóváhagyásához kötött esetekben kifejezi a vezető tisztségviselők aktusaival kapcsolatos előzetes véleményét.

(3) Az egységes bizottság évente legalább egyszer rendes ülést, és a) valamely ajánlatkérő tag; b) a társaság képviselője kérelmére rendkívüli ülést tart.”

17 A fenti alapszabály 8c. §-a értelmében:

„(1) Minden alábbi osztály vonatkozásában létrejön egy műszaki [...] bizottság: 1. osztály: hulladékok; 2. osztály: víz; 3. osztály: gáz; 4. osztály: idegenforgalom; 5. osztály: energia; 6. osztály: közhasznú szolgáltatások.

(2) A műszaki [...] bizottság tagjai: ajánlatkérő tagonként a legalább egy ajánlatkérő tagnál szolgálatban lévő titkárok, igazgatók vagy vezető tisztségviselők (vagy a vezető tisztségviselőkkel nem rendelkező önkormányzatok esetében az egyes szervezeti egységekért felelős személyek) közül kiválasztott egy képviselő[...].

(3) Egy személy több osztály műszaki bizottságának is a tagja lehet.

(4) A műszaki bizottság feladata különösen: a) a társaság szerveivel és szervezeteivel szemben a közigazgatási szerv műszaki szervei számára a saját szervezeti egységeire vonatkozóan elismert hatásköröket és jogosultságokat gyakorolja. Az ellenőrzés

kiterjed az odaítélés tárgyát képező szolgáltatások valamennyi szervezési és működési szempontjára, az osztály hatáskörének keretein belül és az egységes bizottság iránymutatásainak figyelembevételével; b) támogatja az egységes bizottságot az osztály hatáskörébe tartozó szolgáltatások szervezésére és működésére vonatkozó döntésekkel kapcsolatban; c) gyakorolja az egységes bizottság által átruházott feladatokat; d) összehangolja a társaság irányításának ellenőrző rendszereit; e) javaslatot tesz az egységes bizottság vagy a társaság szervei felé a társaság tevékenységének az ajánlatkérő közigazgatási szervek – az irányítás végrehajtási tervében és a célkitűzések tervében rögzített – célkitűzéseivel való összehangolásához szükséges aktusok elfogadására; f) műszaki-igazgatási támogatást nyújt a társaság tevékenységéhez az ajánlatkérő közigazgatási szervek belső rendeleteiben és/vagy az ez utóbbiak viszonyait szabályozó megállapodásban rögzített módokon; g) jelzi a szolgáltatások végzésének esetleges zavarait, javaslatot tesz az önkormányzati rendeletek és a helyi közszolgáltatásokat szabályozó aktusok kiigazítására.”

18 Ugyanezen alapszabály 14. §-a kimondja:

„(1) Az együttesen és az önállóan gyakorolt hasonló ellenőrzés szerveinek a fenti 8a., 8b. és 8c. §-ban szereplő előjogainak sérelme nélkül, a rendes közgyűlés dönt a törvény és a jelen alapszabály által meghatározott valamennyi ügyben, figyelembe véve a fenti szervek által azon közszolgáltatások szervezése és végzése tekintetében előírt irányelveket, iránymutatásokat és esetleges utasításokat, amelyeket közvetlenül a társaságra ruháztak.

[...]

(3) A helyi közszolgáltatások szervezéséhez és működtetéséhez kapcsolódó felekre vonatkozó, a fenti 8b. §-ban szereplő egységes bizottság hozzájárulását követően a tisztségviselők alábbi aktusai a rendes közgyűlés előzetes engedélyéhez vannak kötve:

- a) programtervezés, többéves és éves előzetes mérleg, valamint az előzetes mérleget helyesbítő közbenső mérleg;

- b) a társaság céljához képest támogató vagy kiegészítő céllal rendelkező tőkegyesítő társaságok alakítása; az ilyen társaságokban – akár kisebbségi – részesedés megszerzése és átruházása;

- c) az alapszabályban szereplő új szolgáltatások beindítása vagy már végzett szolgáltatások megszüntetése;

- d) ingatlanok és eszközök megszerzése és elidegenítése, jelzáloghitelek és más hasonló, bármilyen típusú és jellegű, pénzügyi kötelezettségvállalásról rendelkező, az utolsó jóváhagyott mérlegből származó nettó vagyon 20%-ának értékét meghaladó ügyletek;

- e) a nyújtott szolgáltatások díjtételeinek és árának kialakítására vonatkozó iránymutatások, amennyiben azok nem tartoznak törvényi előírások alá, vagy azokat nem a hatáskörrel rendelkező szervek vagy hatóságok határozzák meg.

[...]

(5) A közgyűlés és az egységes bizottság hozzájárulását adhatja az előző pontokban foglalt aktusok teljesítéséhez, akár a tisztségviselők által betartandó bizonyos utasításokra, kötelezettségekre vagy aktusokra vonatkozó feltételek mellett. Ebben az esetben a tisztségviselők az engedélyező okmányban előírt határidőn belül, vagy

ennek hiányában a kérdéses aktus teljesítésétől számított 30 napon belül jelentést készítenek az utasítások betartására vonatkozóan.

(6) A társaság vagyonának legalább huszadát képviselő, részvénnel rendelkező helyi önkormányzat és minden ajánlatkérő részvényes – amennyiben úgy ítéli meg, hogy a társaság nem a kiadott engedélynek megfelelően teljesítette vagy teljesíti az aktust – az egységes bizottság közvetítésével a polgári törvénykönyv 2367. §-ának (1) bekezdésével összhangban kérheti a közgyűlés azonnali összehívását, hogy ez utóbbi hozza meg azokat az intézkedéseket, amelyeket a társaság érdekében szükségesnek ítél meg.

(7) Az előzetes engedélyhez kötött aktusok anélküli végrehajtása, hogy az alapszabályban előírt esetekben a közgyűlés vagy az egységes bizottság hozzájárulását kérték és megkapták volna, illetve az aktusnak nem a kiadott engedéllyel összhangban történő végrehajtása jogos indok a tisztségviselők visszahívására.

(8) Az igazgatóság, ha nem akarja végrehajtani a közgyűlés által engedélyezett aktust, a közgyűlés határozatát követő tizenöt napon belül elfogad egy eseti indokolt határozatot, amelyet azonnal továbbítani kell a részvényes helyi önkormányzatoknak, valamint a helyi közszolgáltatások végzésével kapcsolatos ügyekben az egységes bizottságnak. Az egységes bizottság a helyi közszolgáltatások szervezésével és/vagy végzésével kapcsolatos határozatokat illetően az igazgatóság közleményének átvételétől számított 30 napon belül határozatot fogadhat el a véleményének és/vagy az utasításainak megerősítéséről. Az elfogadott aktus kötelező az igazgatóságra.

[...]

19 A fenti alapszabály 16. §-a kimondja:

„(1) A társaságot igazgatóság vezeti, amely rendes és rendkívüli igazgatási hatáskörrel rendelkezik, azon hatáskörök sérelme nélkül, amelyeket törvény vagy az alapszabály:

a) a közgyűlésnek tart fenn,

b) a közgyűlés előzetes engedélyéhez köt,

c) az alapszabály 8a. és azt követő §-aiban szereplőhöz hasonló ellenőrző szervek számára tart fenn.

(2) Az igazgatóság a 8b. §-ban foglalt egységes bizottság jelölése alapján a közgyűlés által kinevezett legalább 3 (három) és legfeljebb 7 (hét) tagból áll. Minden esetben az ajánlatkérő részvényesek hatáskörébe tartozik, hogy a részesedésük mértékével arányos számú, és mindenképpen azok felénél több tisztségviselőt (beleértve az igazgatóság elnökét is) nevezzenek ki közvetlenül, hívjanak vissza és helyettesítsenek.

[...]

(6) Az igazgatóság a jelen alapszabály 8a. és azt követő §-aiban foglalt ellenőrző szervek által elfogadott irányelveket betartva elfogadja a közvetlenül odaítélt helyi közszolgáltatások szervezésére és/vagy végzésére vonatkozó határozatokat.

[...]

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

- 20 A Sea, a Comune di Ponte Nossa területén keletkezett szilárd települési hulladékok gyűjtésére, szállítására és ártalmatlanítására vonatkozó közbeszerzési eljárás nyertes ajánlattevője e szolgáltatást három éven keresztül, 2004. január 1-jétől 2006. december 31-ig végezte.
- 21 A Setco részvénytársaság részvényeinek a Val Seriana egyes települései a tulajdonosai, legnagyobb részvényese pedig a Comune di Clusone.
- 22 A 2006. december 16-i határozatával a Comune di Ponte Nossa úgy határozott, hogy a Setco kisebbségi tagja lesz annak érdekében, hogy 2007. január 1-jétől a kérdéses szolgáltatást közvetlenül ítélhesse oda ennek a társaságnak.
- 23 2006. december 23-án a Setcóban részvénnel rendelkező települések – köztük a Comune di Ponte Nossa – elfogadta e társaság alapszabályát annak érdekében, hogy ez utóbbit hasonló ellenőrzés alá vethesse, mint amelyet a 267/2000 törvényerejű rendelet 113. §-a (5) bekezdésének c) pontjával összhangban a saját szervei felett gyakorol.

- 24 A 2006. december 30-i határozatával a Comune di Ponte Nossa úgy határozott, hogy a területén keletkezett szilárd települési hulladékok gyűjtésére, szállítására és ártalmatlanítására vonatkozó szolgáltatások nyújtását 2007. január 1-jétől közvetlenül, előzetes közbeszerzési eljárás nélkül a Setciónak ítéli oda.
- 25 2007. január 2-án a Sea keresetet indított a Tribunale Amministrativo Regionale per la Lombardia (Lombardia tartományi közigazgatási bírósága) előtt a Comune di Ponte Nossa 2006. december 16-i és 30-i határozata ellen.
- 26 A Sea többek között azzal érvelt, hogy a Comune di Ponte Nossa, amikor a kérdéses szolgáltatást közvetlenül ítélte oda a Setciónak, megsértette a 267/2000 törvényerejű rendelet 113. §-a (5) bekezdését, valamint az EK 43., az EK 49. és az EK 86. cikket, mivel nem gyakorol a Setco felett a saját szervei felett gyakorolthoz hasonló ellenőrzést, amely egy szolgáltatásnak az ajánlatkérő szerv tulajdonában álló társaság számára történő közvetlen odaítélés feltétele.
- 27 A kérdést előterjesztő bíróság úgy ítéli meg, hogy bizonyos tényezők kétséget kelthetnek azzal kapcsolatban, hogy a Comune di Ponte Nossa a saját szervei felett gyakorolthoz hasonló ellenőrzést gyakorol-e a Setco felett.
- 28 Egyrészt, noha jelenleg nem részesednek a Setco tőkéjéből magánjogi személyek, ez potenciálisan lehetséges. A kérdést előterjesztő bíróság e tekintetben pontosítja, hogy – az alapszabály 1. §-ának (4) bekezdésében foglalt, a magánbefektetőknek a Setco tőkéjéből való kifejezett kizárása ellenére – ez a részesedés lehetségesnek tűnik ugyanezen alapszabály 6. §-ának (4) bekezdése alapján, valamint az olasz polgári törvénykönyv 2355a. §-a értelmében.
- 29 Másrészt a Comune di Ponte Nossa számára a Setco tekintetében ténylegesen fenntartott ellenőrzési hatáskört illetően, e bíróság azt a kérdést teszi fel, hogy a saját

szervei felett gyakorolthoz hasonló ellenőrzés fennállhat-e, amennyiben csak kisebbségi részesedéssel rendelkezik a fenti társaságban.

- 30 E körülmények között a Tribunale amministrativo regionale per la Lombardia úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjeszti a Bíróság elé:

„Összeegyeztethető-e a közösségi joggal, és különösen a letelepedés, illetve a szolgáltatásnyújtás szabadságára, a hátrányos megkülönböztetés tilalmára, valamint az egyenlő bánásmód és az átláthatóság elveire, továbbá a verseny szabadságára vonatkozó, az EK 12., EK 43., EK 45., EK 46., EK 49. és EK 86. cikkben előírt rendelkezésekkel a szilárd települési hulladékok gyűjtésére, szállítására és ártalmatlanítására vonatkozó szolgáltatásnak egy teljes egészében köztökével és módosított alapszabállyal rendelkező társaság számára – a 267/2000 törvényerejű rendelet 113. §-ának való megfelelés érdekében – oly módon történő közvetlen odaítélése, mint az az indokolásban kifejtésre került?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

- 31 Előzetesen emlékeztetni kell arra, hogy a települési hulladékok gyűjtésére, szállítására és ártalmatlanítására vonatkozó szolgáltatásnyújtás olyan módon történő odaítélése, ahogyan az az alapügyben szerepel, ezen szolgáltatás ellenszolgáltatásának jellemzőitől függően a 2004/18 irányelv 1. cikke (2) bekezdésének d) pontja szerinti szolgáltatásra irányuló közbeszerzési szerződés vagy ugyanezen cikk (4) bekezdése szerinti szolgáltatási koncesszió fogalmába tartozhat.
- 32 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatban és a kérdést előterjesztő bíróság által a Bírósághoz benyújtott iratokban foglalt információk szerint az alapügyben szereplő szerződés szolgáltatásra irányuló közbeszerzési szerződésnek minősülhetne különösen amiatt, hogy a Setco és a Comune di Ponte Nossa között létrejött, a kérdéses szolgáltatások nyújtására irányuló szerződés előírja, hogy ez utóbbi megfizeti a Setcónak az e társaság által nyújtott szolgáltatások ellenértékét.

- 33 Az ilyen szerződés a 2004/18 irányelv hatálya alá tartozhat, mint az ezen irányelv II A. mellékletének 16. csoportja alá tartozó, hulladékszállítási szolgáltatásnyújtásra irányuló szerződés.
- 34 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat azonban nem tartalmazza az annak meghatározásához szükséges információkat, hogy szolgáltatási koncesszióról vagy szolgáltatásra irányuló közbeszerzési szerződésről van-e szó, és – az utóbbi esetben – az irányelv alkalmazásához szükséges valamennyi feltétel teljesül-e. Különösen nem pontosítja, hogy az alapügyben szereplő szerződés értéke eléri-e az irányelv alkalmazási küszöbértékét.
- 35 Mindenesetre az a kérdés, hogy az alapügybeli szerződés szolgáltatási koncessziónak vagy szolgáltatásra irányuló közbeszerzési szerződésnek minősül-e, valamint az a kérdés, hogy ez utóbbi esetben az ilyen szolgáltatásra irányuló szerződés a 2004/18 irányelv hatálya alá tartozik-e, nem befolyásolja a Bíróság által a kérdésre adandó választ.
- 36 A Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint ugyanis az ajánlati felhívás nem kötelező, ha az ajánlatkérő helyi önkormányzattól jogilag elkülönült személlyel kötnek visszterhes szerződést, feltéve hogy ezen önkormányzat az illető jogalany felett hasonló ellenőrzést gyakorol, mint a saját szervei felett, és e jogalany a tevékenysége lényeges részét a részvényeivel rendelkező önkormányzat vagy önkormányzatok részére végezi (lásd ebben az értelemben a C-107/98. sz. Teckal-ügyben 1999. november 18-án hozott ítélet [EBHT 1999., I-8121. o.] 50. pontját).
- 37 Ez az ítélkezési gyakorlat releváns mind a 2004/18 irányelv, mind pedig az EK 12., az EK 43. és az EK 49. cikk, valamint azon általános elvek értelmezése során, amelyeknek ezek a különös kifejeződései jelentik (lásd ebben az értelemben a C-26/03. sz., Stadt Halle és RPL Lochau ügyben 2005. január 11-én hozott ítélet [EBHT 2005., I-1. o.] 49. pontját, és a C-458/03. sz. Parking Brixen ügyben 2005. október 13-án hozott ítélet [EBHT 2005., I-8585. o.] 62. pontját).

- 38 Emlékeztetni kell arra, hogy annak ellenére, hogy egyes közbeszerzési szerződések nem tartoznak a közbeszerzésre vonatkozó irányelvek hatálya alá, az azokat megkötő ajánlatkérő szervek kötelesek tiszteletben tartani az EK-Szerződés alapvető szabályait (lásd ebben az értelemben a C-324/98. sz., Telaustria és Telefonadress ügyben 2000. december 7-én hozott ítélet [EBHT 2000., I-10745. o.] 60. pontját, valamint a C-59/00. sz. Vestergaard-ügyben 2001. december 3-án hozott végzés [EBHT 2001., I-9505. o.] 20. pontját).
- 39 A szolgáltatásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélését illetően, az ajánlatkérő hatóságoknak tiszteletben kell tartaniuk az EK 43. cikket és az EK 49. cikket, valamint az egyenlő bánásmód elvét és az állampolgárságon alapuló hátrányos megkülönböztetés tilalmát, továbbá az abból fakadó átláthatóság követelményét (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Parking Brixen ügyben hozott ítélet 47–49. pontját és a C-410/01. sz. ANAV-ügyben 2006. április 6-án hozott ítélet [EBHT 2006., I-3303. o.] 19–21. pontját).
- 40 Kizárt azonban az EK 12., EK 43. és EK 49. cikkben írt szabályok, valamint azon általános elvek alkalmazása, amelyeknek ezek a különös kifejeződései jelentik, ha az ajánlatkérőként eljáró területi önkormányzat a nyertes ajánlattevő jogalany felett olyan ellenőrzést gyakorol, mint amelyet a saját szervei felett, és ha e jogosult tevékenysége lényeges részét az őt fenntartó hatóság(ok) részére végzi (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Teckal-ügyben hozott ítélet 50. pontját, a fent hivatkozott Parking Brixen ügyben hozott ítélet 62. pontját és a C-480/06. sz., Bizottság kontra Németország ügyben 2009. június 9-én hozott ítélet [EBHT 2009., I-4747. o.] 34. pontját).
- 41 Az a körülmény, hogy a nyertes ajánlattevő szerv tőkeegyesítő társaság formájában működik, semmiképpen sem zárja ki a jelen ítélet előző pontjában idézett ítélkezési gyakorlat által elfogadott kivétel alkalmazását. A fent hivatkozott ANAV-ügyben hozott ítéletében a Bíróság elismerte ezen ítélkezési gyakorlat alkalmazhatóságát részvénytársaság esetében.
- 42 A kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi, hogy noha az a tény, hogy a Setco alapszabálya 1. §-ának (3) és (4) bekezdése közjogi jogalanyok számára tartja fenn e társaság tőkéjében való részesedésszerzést, ezen alapszabály 6. §-ának (4) bekezdése előírja,

hogy a Setco helyi szinten az állampolgárok és a gazdasági szereplők, illetve az alkalmazottak részvényesként történő részvételének támogatása céljából elsőbbségi részvényeket is kibocsáthat.

- 43 A tárgyaláson a Comune di Ponte Nossa azzal érvelt, hogy a fenti 6. § (4) bekezdését hatályon kívül kellett volna helyezni a Setco alapszabályának a 2006. december 23-i módosításakor, azonban tévedésből az a szövegben maradt. A Comune di Ponte Nossa állítása szerint továbbá a fenti 6. § (4) bekezdését utóbb hatályon kívül helyezték. A kérdést előterjesztő bíróságnak kell ellenőriznie ezen tényezők valóságát, amelyek azon lehetőség kizárását eredményezhetik, hogy a Setco alaptőkéje nyitott lenne a magánbefektetők előtt.
- 44 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat felveti azt a kérdést, hogy az ajánlatkérő szerv egy olyan társaság felett, amelynek részvényese és amellyel megkötni szándékozik egy szerződést, gyakorolhat-e ahhoz hasonló ellenőrzést, mint amelyet a saját szervei felett gyakorol, abban az esetben, ha fennáll ugyan annak lehetősége, hogy magánbefektetők részesedjenek a kérdéses társaság tőkéjéből, azonban ez nem következett be.
- 45 E kérdés megválaszolásához emlékeztetni kell arra, hogy az a körülmény, hogy az ajánlatkérő szerv más közjogi hatóságokkal együtt a nyertes ajánlattevő társaság teljes tőkéjével rendelkezik – anélkül, hogy ez döntő tény volna –, arra mutat, hogy ez az ajánlatkérő szerv e társaság felett a saját szervei felett gyakorolthoz hasonló ellenőrzést gyakorol (lásd ebben az értelemben a C-340/04. sz., Carbotermo és Consorzio Alisei ügyben 2006. május 11-én hozott ítélet [EBHT 2006., I-4137. o.] 37. pontját, valamint a C-324/07. sz. Coditel Brabant ügyben 2008. november 13-án hozott ítélet [EBHT 2008., I-8457. o.] 31. pontját).
- 46 Ezzel szemben egy magánvállalkozás – akár kisebbségi – részesedése olyan társaság tőkéjében, amelyben a kérdéses ajánlatkérő szerv szintén részesedéssel rendelkezik, mindenképpen kizárja azt, hogy az ajánlatkérő a saját szervei felett gyakorolt ellenőrzéshez hasonló módon ellenőrizhesse ezt a társaságot (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Stadt Halle és RPL Rochau ügyben hozott ítélet 49. pontját, valamint a fent hivatkozott Coditel Brabant ügyben hozott ítélet 30. pontját).

- 47 Általános szabályként, a nyertes ajánlattevő társaság tőkéjében a magánrészesedés tényleges fennálltát a szóban forgó közbeszerzési szerződés odaítélésének időpontjában kell vizsgálni (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Stadt Halle és RPL Lochau ügyben hozott ítélet 15. és 52. pontját). Azon körülmény figyelembevételére is irányadó lehet, hogy abban az időpontban, amikor az ajánlatkérő szerv olyan társaságnak ítél oda egy közbeszerzési szerződést, amelynek teljes tőkéjével ő rendelkezik, az alkalmazandó nemzeti szabályozás előírja a társaság más források előtti rövid időn belüli kötelező megnyitását (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Parking Brixen ügyben hozott ítélet 67. és 72. pontját).
- 48 Különleges körülmények kivételesen szükségessé tehetik a szóban forgó szerződés odaítélésének időpontja után fellépő események figyelembevételét. Ez az eset áll fenn különösen akkor, ha a nyertes ajánlattevő társaság – korábban teljes egészében az ajánlatkérő szerv tulajdonában lévő – üzletrészeit egy magánjogi társaságra ruházza át kevéssel azután, hogy a szóban forgó szerződést ennek a társaságnak ítelték oda az e területre vonatkozó közösségi szabályok megkerülésére szolgáló mesterséges konstrukció keretében (lásd ebben az értelemben a C-29/04. sz., Bizottság kontra Ausztria ügyben 2005. november 10-én hozott ítélet [EBHT 2005., I-9705. o.] 38–41. pontját).
- 49 Természetesen nem zárható ki, hogy egy társaság üzletrészeit bármikor harmadik személyeknek adják el. Annak elismerése azonban, hogy ennek egyszerű lehetősége állandó bizonytalanságban tarthassa valamely közbeszerzési eljárás nyertes ajánlattevő társasága tőkéjének közjogi jellegének megítélését, nem lenne összeegyeztethető a jogbiztonság elvével.
- 50 Amennyiben egy társaság tőkéje teljes mértékben – kizárólagosan vagy más közjogi hatóságokkal együttesen – az ajánlatkérő szerv tulajdonában van abban az időpontban, amikor az érintett szerződést ennek a társaságnak odaítélik, e társaság tőkéjének magánbefektetők előtti megnyitását csak akkor lehet figyelembe venni, ha ebben az időpontban fennáll az ilyen megnyitás konkrét és rövid távú lehetősége.
- 51 Ebből következik, hogy olyan helyzetben, mint amilyen az alapügyben szerepel, ahol a nyertes ajánlattevő társaság tőkéje teljes mértékben közjogi, és ahol nincsen semmilyen konkrét jele e társaság tőkéje magánrészesedések előtti, közeljövőben

történő megnyitásának, a magánjogi személyeknek a fenti társaság tőkéjéből való részesedésére vonatkozó egyszerű lehetőség nem elegendő azon következtetés levonásához, hogy a közjogi hatóság ellenőrzésére vonatkozó feltétel nem teljesül.

- 52 Ez a következtetést nem gyengítik a C-231/03. sz. Coname-ügyben 2005. július 21-én hozott ítélet (EBHT 2005., I-7287. o.) 26. pontjában szereplő megfontolások, amelyek szerint az a tény, hogy az ezen ítélet alapjául szolgáló ügyben szerepelőhöz hasonló társaság a magántőke számára nyitott, megakadályozza, hogy az abban részt vevő települések belső irányítású struktúrájának lehessen tekinteni. Ebben az ügyben ugyanis egy közszolgáltatást olyan társaságnak ítélték oda, amelynek a tőkéje nem teljes egészében, hanem csak többségében származott köztőkéből, tehát vegyes tőkéjű volt az odaítélés időpontjában (lásd a fent hivatkozott Coname-ügyben hozott ítélet 5. és 28. pontját).
- 53 Meg kell azonban jegyezni, hogy feltételezve azt, hogy valamely szerződést versenyztetés nélkül egy köztökével rendelkező társaságnak ítélnék oda az 51. pontban hivatkozott feltételek mellett, az a tény, hogy később, azonban még mindig a szerződés érvényességének időtartama alatt magánrészvényesek is részesedést szereznek a fenti társaság tőkéjében, a szerződés egyik alapvető feltételének megváltozását jelentené, amely versenyztetést tenne szükségessé.
- 54 Ezt követően felvetődik a kérdés, hogy ha egy közjogi hatóság kisebbségi tagja lesz valamely teljes egészében köztökével rendelkező részvénytársaságnak, abból a célból, hogy e társaság számára ítélje oda valamely közszolgáltatás végzését, az e társaságon belül társult hatóságok által a társaság felett gyakorolt ellenőrzést ezen egyes hatóságoknak önállóan kell-e gyakorolniuk, vagy együttesen is gyakorolhatják annak érdekében, hogy azon ellenőrzéshez hasonlóként lehessen minősíteni, mint amilyet a saját szerveik felett gyakorolnak.
- 55 Az ítélkezési gyakorlat nem követeli meg, hogy a nyertes ajánlattevő társaság felett gyakorolt ellenőrzés ilyen esetben önálló legyen (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Coditel Brabant ügyben hozott ítélet 46. pontját).

- 56 Abban az esetben ugyanis, amikor több közjogi hatóság határoz úgy, hogy bizonyos közfeladataikat egy közös tulajdonukban lévő társaság útján látják el, természetesen kizárt annak lehetősége, hogy az e társaságban csupán kisebbségi részesedéssel rendelkező hatóságok egyike egyedül meghatározó ellenőrzést gyakoroljon a társaság felett. Hasonló esetben az a követelmény, hogy az ellenőrzést egyetlen közjogi hatóság önállóan gyakorolja, a versenyztetési kötelezettség előírásával volna egyenértékű a legtöbb esetben, amikor egy ilyen hatóság más közjogi hatóságok tulajdonában álló társaságban kívánna részt venni annak érdekében, hogy neki ítélhesse oda valamely közszolgáltatás végzését (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Coditel Brabant ügyben hozott ítélet 47. pontját).
- 57 Az ilyen eredmény nem állna összhangban a közbeszerzésekre és a koncessziókra vonatkozó közösségi szabályrendszerrel. Elfogadott ugyanis, hogy a közjogi hatóság közfeladatait saját közigazgatási, műszaki és egyéb eszközeivel is végrehajthatja, anélkül hogy köteles lenne igénybe venni a szerveihez nem tartozó, külső jogalanyokat (a fent hivatkozott Stadt Halle és RPL Lochau ügyben hozott ítélet 48. pontja, a fent hivatkozott Coditel Brabant ügyben hozott ítélet 48. pontja és a fent hivatkozott Bizottság kontra Németország ügyben hozott ítélet 45. pontja).
- 58 A közjogi jogalanyok ezt, a közfeladataik saját eszközökkel való végrehajtására vonatkozó lehetőségüket más közjogi hatóságokkal együttműködve is megvalósíthatják (lásd ebben az értelemben a C-295/05. sz. Asemfo-ügyben 2007. április 19-én hozott ítélet [EBHT 2007., I-2999. o.] 65. pontját és a fent hivatkozott Coditel Brabant ügyben hozott ítélet 49. pontját).
- 59 El kell tehát fogadni, hogy abban az esetben, amikor több közjogi hatóság tulajdonában áll az a társaság, amelyre az előbbiekből valamely közfeladat ellátását bízzák, akkor e társaság közjogi hatóságok általi ellenőrzése gyakorolható e hatóságok által együttesen (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Coditel Brabant ügyben hozott ítélet 50. pontját).
- 60 Mivel közösségi szervről van szó, az igénybe vett döntéshozatali eljárásnak, így a többség szavazatával történő döntéshozatalnak nincs jelentősége (lásd a fent hivatkozott Coditel Brabant ügyben hozott ítélet 51. pontját).

- 61 E megállapításnak sem mond ellent a fent hivatkozott Coname-ügyben hozott ítélet. Igaz, annak 24. pontjában a Bíróság megállapította, hogy a 0,97%-os részesedés oly csekély, hogy nem teszi lehetővé a község számára a közfeladatot ellátó koncesszor feletti ellenőrzés gyakorlását. Mindazonáltal az említett ítélet hivatkozott részében a Bíróság nem vizsgálta azt a kérdést, hogy az ellenőrzés együttesen is gyakorolható-e (lásd a fent hivatkozott Coditel Brabant ügyben hozott ítélet 52. pontját).
- 62 Ráadásul a Bíróság a későbbiekben – nevezetesen a fent hivatkozott Asemfo-ügyben hozott ítéletének 56–61. pontjában – elfogadta, hogy bizonyos körülmények között az ajánlatkérő hatóság által gyakorolt ellenőrzésre vonatkozó feltétel teljesülhet akkor is, ha a közzállalkozás tőkéjének csupán 0,25%-ával rendelkezik (lásd a fent hivatkozott Coditel Brabant ügyben hozott ítélet 53. pontját).
- 63 Ebből következik, hogy ha valamely közzogi hatóság kisebbségi tagja lesz egy teljes egészében köztőkével rendelkező részvénytársaságnak abból a célból, hogy e társaság számára ítélje oda egy közzolgáltatás végzését, az e társaságon belül társult hatóságok által a társaság felett gyakorolt ellenőrzés azon ellenőrzéshez hasonlóként minősíthető, mint amelyet a saját szerveik felett gyakorolnak, amennyiben e hatóságok együttesen gyakorolják azt.
- 64 A kérdést előterjesztő bíróság által feltett kérdés továbbá annak meghatározására irányul, hogy az olyan döntéshozatali rendszerek, mint amelyet a Setco alapszabálya előír, lehetővé teszik-e a részvényes településeknek, hogy a tulajdonukban lévő társaság felett ténylegesen ahhoz hasonló ellenőrzést gyakoroljanak, mint amelyet a saját szerveik felett gyakorolnak.
- 65 Annak megítélésakor, hogy az ajánlatkérő hatóság a saját szervei feletti ellenőrzéshez hasonló ellenőrzést gyakorol-e a nyertes ajánlattevő társaság felett, figyelemmel kell lenni a jogszabályi rendelkezések és a releváns körülmények összességére. E vizsgálat eredményének annak kell lennie, hogy a nyertes ajánlattevő társaság olyan ellenőrzés alatt áll, amely lehetővé teszi az ajánlatkérő szerv számára a fenti társaság döntéseinek befolyásolását. Olyan befolyásnak kell fennállnia, amely kiterjed mind a társaság stratégiai céljaira, mind pedig annak fontos döntéseire (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Carbotermo és Consorzio Alisei ügyben hozott ítélet 36. pontját, valamint a Coditel Brabant ügyben hozott ítélet 28. pontját).

- 66 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatban szereplő releváns körülmények közül elsősorban az alkalmazandó jogszabályokat kell megvizsgálni, majd azt a kérdést, hogy a kérdéses társaság piaci feladatokkal rendelkezik-e, és végül a Setco alapszabályában foglalt ellenőrzési mechanizmusokat.
- 67 Az alkalmazandó jogszabályokat illetően a 267/2000 törvényerejű rendelet 113. §-a (5) bekezdésének c) pontja előírja, hogy a szolgáltatásnyújtást – az Európai Unió szabályozását tiszteletben tartva – a teljes egészében köztőkéből alapított társaságok számára azzal a feltétellel ítélik oda, hogy az alaptőkében részesedéssel rendelkező önkormányzat vagy önkormányzatok e társaságot „a saját szerveik felett gyakorolt ellenőrzéshez hasonló módon ellenőrizték, és hogy a társaság tevékenységnek lényeges részét az őt ellenőrző önkormányzat vagy önkormányzatok részére végezze.”
- 68 E szöveg elfogadásával az olasz jogalkotó szó szerint átvette a fent hivatkozott Teckal-ügyben hozott ítélet 50. pontjában kimondott, és a Bíróság több későbbi ítéletében megerősített feltételek szövegét. Az ilyen nemzeti szabályozás elvileg összhangban áll a közösségi joggal, azzal a feltétellel, hogy e jogszabály értelmezésének is összhangban kell lennie a közösségi jog követelményeivel (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott ANAV-ügyben hozott ítélet 25. pontját).
- 69 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kiderül továbbá, hogy a Setcóban részvényes települések 2006. december 23-án módosították a társaság alapszabályát annak érdekében, hogy a 267/2000 törvényerejű rendelet 113. §-a (5) bekezdésének c) pontjával összhangban a társaságot ahhoz hasonló ellenőrzés alá vessék, mint amelyet a saját szerveik felett gyakorolnak.
- 70 Az a tény, hogy a Setco alapszabályának e módosítása ez e területre vonatkozó közösségi szabályozás tiszteletben tartásának biztosítására irányul, az alapszabály 8a. §-ának (1) bekezdéséből is következik.

- 71 Ezen felül, az ügy egyetlen irata sem utal arra, hogy a fenti alapszabályt a közbeszerzés területére vonatkozó közösségi szabályok megkerülésének céljából módosították.
- 72 Végezetül – amint az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kiderül – mind a releváns jogszabályi háttér, mind pedig az alapszabály csak akkor teszi lehetővé a kisebb helyi önkormányzatok számára, hogy a gazdasági jelentőségű közszolgáltatások végzését közvetlenül ítéljék oda teljes egészében köztőkével rendelkező társaságoknak, ha ezek az önkormányzatok a saját szerveik felett gyakorolthoz hasonló ellenőrzést gyakorolnak a társaság felett a közösségi jog értelmében. A „hasznos ellenőrzés” kifejezés azonban a nemzeti bíróság szerint nincs meghatározva.
- 73 Azon kérdést illetően, hogy az érintett társaság rendelkezik-e olyan piaci feladatokkal, amelyek kétségessé tennék az e társaságban részvényes önkormányzatok általi ellenőrzését, meg kell vizsgálni e társaság tevékenységének földrajzi és tárgyi hatályát, valamint a lehetőségét arra, hogy a magánszektor vállalkozásaival kapcsolatokat létesítsen.
- 74 A Setco alapszabályának a „társaság célja” című 3. §-a előírja, hogy a Setco kizárólag azon helyi önkormányzatok vonatkozásában végzi a helyi közszolgáltatásokat, amelyek a fenti szolgáltatásokat odaítélik.
- 75 Ezen alapszabály 8a. §-nak (2) bekezdése továbbá kimondja, hogy a Setco kizárólagosan az ajánlatkérő tagok részére végzi a szolgáltatásokat, és minden esetben az e tagok illetékességébe tartozó területen.
- 76 Ezek a rendelkezések arra utalnak egyrészt, hogy az alapügyben szereplő társaság tevékenységének földrajzi hatálya nem terjed ki az abban részvényesül rendelkező

települések területén kívülre, és másrészt e társaság célja a közszolgáltatások kizárólag e települések számára történő végzése.

- 77 Az alapszabály 3. §-ának (3) bekezdése azonban előírja, hogy a Setco magánjogi személyek javára is végezhet szolgáltatásokat, amennyiben ez nem ellentétes a társaság céljaival, vagy hozzájárul azok eredményesebb megvalósításához.
- 78 A tárgyaláson a Setco azt állította, hogy az a hatáskör, amellyel ez a társaság a magánszektor vállalkozásaival való kapcsolattartás terén rendelkezik, a közszolgáltatási feladatának végrehajtásához szükséges járulékos hatáskör. Példaképpen a szelektív hulladékgyűjtést említette, amely az újrahasznosítás érdekében szükségessé teheti az összegyűjtött bizonyos fajta anyagok szakosodott szervek számára történő továbbadását. A Setco szerint a hulladékgyűjtéshez kapcsolódó járulékos tevékenységekről, és nem a fő tevékenységtől idegen tevékenységekről van szó.
- 79 Úgy kell tekinteni, hogy amennyiben szolgáltatások magánjogi gazdasági szereplőknek történő nyújtására vonatkozóan, az alapügyben szereplő nyertes ajánlattevő társaság számára elismert hatáskör mindössze járulékos a fő tevékenységéhez képest – amelynek vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság hatáskörébe tartozik –, ennek a hatáskörnek a fennállta nem akadályozza meg azt, hogy e társaság fő célja továbbra is közszolgáltatások végzése maradjon. Ezért az ilyen hatáskör fennállta nem elegendő annak megállapításához, hogy a fenti társaság olyan piaci feladatokkal rendelkezik, amelyek kétségesse teszik a társaságnak a részvényeit tulajdonukban tartó önkormányzatok általi ellenőrzését.
- 80 Ezt a megállapítást megerősíti az a tény, hogy a fent hivatkozott Teckal-ügyben hozott ítélet 50. pontjában foglalt második feltétel – miszerint az ajánlatkérő társaság tevékenységének lényeges részét a részvényeivel rendelkező önkormányzatok javára kell végeznie – lehetővé teszi, hogy ez a társaság csekély jelentőségű tevékenységet végezzen ezen önkormányzatokon kívül más gazdasági szereplők számára is (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Carbotermo és Consorzio Alisei ügyben hozott ítélet 63. pontját). Ez a feltétel tehát elveszítené célját, ha a fent hivatkozott Teckal-ügyben hozott ítélet 50. pontjában foglalt első feltételt úgy kellene értelmezni, hogy az megtilt minden járulékos tevékenységet, beleértve a magánszektor számára végzettet is.

- 81 A Setco alapszabályában foglalt ellenőrzési mechanizmusokat illetően az iratokból kiderül, hogy az alapszabály 2006. december 23-i módosításával a tagok az olasz társasági jogban előírt közgyűlés és igazgatóság felé kívánták helyezni az e törvény által kifejezetten nem előírt döntéshozó szerveket, amelyek a Setco felett ahhoz hasonló ellenőrzést biztosítanak, mint amelyet ők gyakorolnak a saját szerveik felett. Nevezetesen egyrészt az egységes bizottságon, másrészt a Setco különböző tevékenységeiért felelős egyes osztályok műszaki bizottságán keresztül megerősített ellenőrzés biztosításáról van szó.
- 82 Amint a fenti alapszabály 8b. és 8c. §-ából kiderül, az egységes bizottság és a műszaki bizottságok a résztvevő önkormányzatok képviselőiből állnak. Az érintett önkormányzat nagyságától és a tulajdonában lévő részvények számától függetlenül minden egyes önkormányzat rendelkezik egy szavazattal ezen bizottságokban.
- 83 Ezenfelül a Setco alapszabályának 8b. és 8c. §-a széles ellenőrzési és döntéshozatali hatáskörrel ruházza fel az egységes bizottságot és a műszaki bizottságokat.
- 84 Ezzel összefüggésben a Setco alapszabályának 14. §-a korlátozza a közgyűlés hatáskörét, előírva számára, hogy a fenti bizottságok által megállapított iránymutatásokat és utasításokat vegye figyelembe, és megkövetelve az egységes bizottság előzetes hozzájárulását ahhoz, hogy a közgyűlés engedélyezhesse bizonyos intézkedések tisztségviselők általi végrehajtását.
- 85 Ugyanakkor a Setco alapszabályának 16. §-a korlátozza az igazgatóság döntéshozatali önállóságát, előírva számára a fenti bizottságok számára fenntartott hatáskörök tiszteletben tartását, valamint döntéseit a bizottság által adott utasítások tiszteletben tartásának rendelve alá.
- 86 Figyelembe véve az alapszabály által létrehozott bizottságok számára elismert ellenőrzési és döntéshozatali hatáskör terjedelmét, valamint azt a körülményt, hogy

ezek a bizottságok a részvényes önkormányzatok képviselőiből állnak; az olyan alapszabály rendelkezéseit, mint az alapügyben szereplő nyertes ajánlattevő társaságé, úgy kell tekinteni, hogy a részvényes önkormányzatok számára lehetővé teszik, hogy e bizottságokon keresztül meghatározó befolyást gyakoroljanak mind e társaság stratégiai céljaira, mind pedig a fontos döntéseire.

87 A kérdést előterjesztő bíróság azonban úgy ítéli meg, hogy a Setco alapszabályának 8a.–8c. §-a – az egységes bizottságra és a műszaki bizottságokra vonatkozó részében – hasonlít az olasz polgári törvénykönyv 2341a. §-ának hatálya alá tartozó részvényesi megállapodásokhoz. Ebből azt a következtetést vonja le, hogy a részvényes önkormányzatok által a saját szerveik felett gyakorolthoz hasonló ellenőrzés, amelynek biztosítására a fenti bizottságok mechanizmusai irányulnak, hatástalan lehet.

88 Nemzeti jogszabályok értelmezésének kérdéséről van szó, amellyel a kérdést előterjesztő bíróságnak kell foglalkoznia.

89 A nemzeti bíróság által végzett, az alapszabály érintett rendelkezéseinek hatékonyságára vonatkozó vizsgálat sérelme nélkül ebből az következik, hogy olyan körülmények között, mint amilyen az alapügyben szerepel, a részvényes önkormányzatok által az alapszabályban létrehozott szerveken keresztül történő, a nyertes ajánlattevő társaság feletti ellenőrzés úgy tekinthető, mint amely lehetővé teszi ezen önkormányzatok számára, hogy e társaság felett a saját szervei felett gyakorolthoz hasonló ellenőrzést gyakoroljanak.

90 A fentiekre tekintettel az előterjesztett kérdésre a következő választ kell adni:

Nem ellentétes az EK 43. cikkel és az EK 49. cikkel, valamint az egyenlő bánásmód elvével és az állampolgárságon alapuló hátrányos megkülönböztetés tilalmával, továbbá az abból fakadó átláthatóság követelményével a szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződésnek egy teljes egészében köztökével rendelkező részvénytársaság számára történő közvetlen odaítélése, amennyiben az ajánlatkérőként eljáró önkormányzat e társaság felett a saját szervei felett gyakorolthoz hasonló ellenőrzést

gyakorol, és e társaság tevékenységének lényeges részét a részvényeivel rendelkező önkormányzat vagy önkormányzatok részére végzi.

A nemzeti bíróság által végzett, az alapszabály érintett rendelkezéseinek hatékonyságára vonatkozó vizsgálat sérelme nélkül olyan körülmények között, mint amilyen az alapügyben szerepel, a részvényes önkormányzatok által a fenti társaság felett gyakorolt ellenőrzés a saját szervei felett gyakorolt ellenőrzéshez hasonlóan tekinthető, ha:

- a fenti társaság tevékenysége az említett önkormányzatok területére korlátozódik, és alapvetően a javukra végzi azt, és

- a fenti önkormányzatok képviselőiből álló, az alapszabállyal létrehozott szerveken keresztül az önkormányzatok meghatározó befolyást gyakorolnak e társaságnak mind a stratégiai céljaira, mind pedig a fontos döntéseire.

A költségekről

- ⁹¹ Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (harmadik tanács) a következőképpen határozott:

Nem ellentétes az EK 43. cikkel és az EK 49. cikkel, valamint az egyenlő bánásmód elvével és az állampolgárságon alapuló hátrányos megkülönböztetés tilalmával, továbbá az abból fakadó átláthatóság követelményével a szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződésnek egy teljes egészében köztőkével rendelkező részvénytársaság számára történő közvetlen odaítélése, amennyiben az ajánlatkérőként eljáró önkormányzat e társaság felett a saját szervei felett gyakorolthoz hasonló ellenőrzést gyakorol, és e társaság tevékenységének lényeges részét a részvényeivel rendelkező önkormányzat vagy önkormányzatok részére végzi.

A nemzeti bíróság által végzett, az alapszabály érintett rendelkezéseinek hatékonyságára vonatkozó vizsgálat sérelme nélkül olyan körülmények között, mint amilyen az alapügyben szerepel, a részvényes önkormányzatok által a fenti társaság felett gyakorolt ellenőrzés a saját szervei felett gyakorolt ellenőrzéshez hasonlónak tekinthető, ha:

- a fenti társaság tevékenysége az említett önkormányzatok területére korlátozódik, és alapvetően a javukra végzi azt, és
- a fenti önkormányzatok képviselőiből álló, az alapszabállyal létrehozott szerveken keresztül az önkormányzatok meghatározó befolyást gyakorolnak e társaságnak mind a stratégiai céljaira, mind pedig a fontos döntéseire.

Aláírások